

Bakgrunnsmateriale til *Oscar og den rosa damen*

Av Éric-Emmanuel Schmitt

Trøndelag Teater, Studioscenen

Premiere 9. januar 2014

Om handlingen

Oscar er 10 år og uhelbredelig syk. På sykehuset møter han Beste-Rosa. Hun er den eneste som tør å snakke med Oscar om døden. Hun oppfordrer Oscar til å leve hver dag som om det er 10 år av hans liv. Hun oppfordrer han også til å skrive brev til Gud, for å fortelle om tankene sine. Gjennom fantasien og livsgleden som Beste-Rosa hjelper ham med lever Oscar et helt liv på 12 dager.

Om Éric-Emmanuel Schmitt og hans forfatterskap

Filosofien forsøker å forklare verden, teatret forsøker å representere den. Jeg kombinerer disse to, i et forsøk på å gjengi menneskets betingelser på scenen.

Éric-Emmanuel Schmitt

Éric-Emmanuel Schmitt er født i 1960 i Frankrike, men har vært belgisk statsborger siden 2008.

Foreldrene hans var ateister og tok avstand fra troen på gud eller det guddommelige. For Éric-Emmanuel Schmitt ble tro et viktig spørsmål i livet, og etter en lang periode der han stilte spørsmål ved om det overhodet finnes en Gud, endret han seg fra å være agnostiker til å bli en kristen.

Schmitt er utdannet filosof og hans doktoravhandlingen omhandlet filosofen Diderot og det metafysiske. Han underviste en periode ved universitetet i Chambéry. Schmitt sier selv at han alltid har skrevet og i løpet av et tiår ble han en av de mest anerkjente og mest leste fransktalende forfatterne i verden.

Han debuterte i 1991 som dramatiker med stykket *La nuit de Valognes*. Gjennombruddet kom med stykket *Le visiteur* som omhandler et møte mellom psykoanalytikeren Sigmund Freud og Gud. Siden har suksess fulgt suksess, både som dramatiker og som skjønnlitterær forfatter. Arbeidene hans er oversatt til over 43 språk og stykkene hans settes jevnlig opp i mer enn 50 land.

Mange mener å se påvirkning fra blant andre Samuel Beckett, Jean Anouilh (som blant annet har skrevet *Jeanne d'Arc*, originaltittel: *L'Alouette*, satt opp ved Trøndelag Teater i

Frostating lagmannsrett høsten 2013. Kjersti Haugen hadde regi.) og Paul Claudel i hans arbeider.

I de senere årene har Schmitt høstet stor respons for de seks romanene som til sammen danner *Det usynliges syklus* (*Cycle de l'Invisible*), en serie som omhandler barndom og spiritualitet. Flere av disse romanene er dramatiserte, deriblant *Oscar og den rosa damen*.

Schmitts forfatterskap dreier seg mye om spørsmål om religion og filosofi. *Det usynliges syklus* består av kortere romaner som kretser omkring samme tematikk, men ikledd ulike livssyn og religioner.

Éric-Emmanuel Schmitt er utvilsomt et søkende menneske, men samtidig fremheves han som en uredde person som innrømmer sin eksistensielle forvirring og tvil.

I 2005 ga han ut det selvbiografien *Mitt liv med Mozart* (*Ma vie avec Mozart*). Her fortsetter å sirke rundt tvilen og rundt gåten om livet og døden. Schmitt er spesielt opptatt av musikk og sier han har funnet et av sitt livs viktigste holdepunkter i Mozarts musikk. Det kommer tydelig til uttrykk i det selvbiografiske essayet. Dette er en samling med korrespondanse mellom Schmitt og Mozart. Schmitt henvender seg direkte i brev til Mozart. Mozarts svar er hans musikk. (Derfor består *Ma vie avec Mozart* både av en bok og en CD.) Schmitt forteller at det var Mozart som reddet ham fra selvmord i 15-årsalderen. Det var Mozart som fikk ham til å forstå at gudsbegrepet først og fremst dreier seg om troen på mennesket og troen på livet. Selv i dødens skygge. «Du har gjort meg til et menneske som har forsonet seg med verden» skriver han til Mozart.

Annen filosofering om døden:

Den britiske filosofen Stephen Cave har i de senere årene forsket på hvordan mennesket gjennom tidene, og på tvers av kulturer og religioner, har strebet etter udødelighet. I følge ham kan vår frykt for døden gjøre oss villige til å tro på hva som helst, deriblant det evige liv. Troen på evig liv opptrer i forskjellige former og fortellinger og han peker på fire hovedretninger for hvordan det evige liv har blitt, og blir forsøkt, sikret. Det er enten ved hjelp av et middel som stanser aldring, gjenoppstandelse, sjelevandring eller berømmelse. Men, hevder Stephen Cave, livet er som en bok. Hva som skjer med karakterene i boken før den begynner og etter den slutter, betyr ingenting. Det viktigste er at det er en god historie. Dette burde i større grad være menneskets mål, sier Cave, nemlig å sørge for at livet er en god fortelling. En fortelling som leves her og nå.

Kilder og videre inspirasjon:

Fugelli, Per: *Døden, skal vi danse?*, Oslo, Universitetsforlaget, 2010

Johansson, B: *Barns tanker om døden*, Oslo, Det Norske Samlaget, 1977

Cave, Stephen: *Immortality: The Quest To Live Forever and How It Drives Civilisation*, Biteback Publishing, 2012

Om Éric-Emmanuel Schmitt, se <http://www.eric-emmanuel-schmitt.com/>

Oscar og den rosa damen på Trøndelag Teater i 2014

Regissør

Kjersti Haugen er utdannet regissør ved Statens Teaterhøgskole i Oslo. Hun gikk ut av skolen i 2005, og har siden vært bosatt i Trondheim, samtidig som hun har etablert seg som en populær freelance-regissør i norsk teater. På Trøndelag Teater har Kjersti gjort mange forestillinger. Mange vil særlig huske *Et juleeventyr* i 2007 og 2011, *Spring Awakening* i 2010, *Et dukkehjem* i 2011 og *Fedra* og *Jeanne d'Arc*, i 2013. Vi skal heldigvis se mere til hennes arbeider det kommende året. Til våren har hun regi, sammen med Anne Marit Sæther, på *Hundre hemmeligheter* og til høsten står *Adrian Posepilt* av Kristian Kristiansen, for tur.

Skuespiller

Ragnhild Sølvberg har vært ansatt ved Trøndelag Teater siden 1972. Her har hun spilt i et bredt spekter av forestillinger og repertoaret spenner fra klassiske dramaer og komedier til musikaler og kabareter . I 1996 mottok Ragnhild Sølvberg Teatrets Venners kunstneriske pris for tolkningen av rollen som Karen Blixen i *Lucifers Barn* – en monolog hun selv hadde oversatt og som ble spilt i Theatercaféen. De siste sesongene har hun blant annet spilt i *Den stundesløse*, *Tyskertøys*, *Ifigeneia*, *Virginias brev*, *Et juleeventyr*, *Jeppe på Bjerget*, *Fedra* og *De nære ting*. Denne våren møter vi først Ragnhild solo i *Oscar og den rosa damen*, for senere å se henne sammen blant annet Helle Ottesen og Kine Bendixen i Carin Mannheimers *I grevens tid*.